

„Kapcsolatok/kapcsolódások” a neurointervenció világkongresszusán

Az agyi érbetegségek különleges, az érrendszeren belül végzett műtéteivel foglalkozó orvos-szakma, az intervencionális és terápiás neuroradiológia világszervezete (World Federation of Interventional and Therapeutic Neuroradiology, WFITN) 2017-es kongresszusát, október 16-19. között, Budapesten tartotta. A két évente rendezett tudományos esemény a szokások szerint kontinensről kontinensre „vándorol”. Szervezői legutóbb 12 éve hozták Európába. Ezúttal pedig – történelme során először – Közép-Kelet Európába, Magyarországra. „Ez a döntés hazánk és a hazai orvostársadalom nemzetközi elismerésének jele”, véli a budapesti esemény elnöke, Dr. Szikora István (osztályvezető főorvos, tanszéki csoportvezető, egyetemi docens) és a WFITN 2017 alelnöke, dr. Kulcsár Zsolt.

Az intervenció neuroradiológia, vagy röviden neurointervenció olyan eljárásokat takar, melyekkel lehetséges a koponyában, illetve a gerinccsatornában elhelyezkedő ütő- és visszerek különböző rendellenességeit (például elzáródást, tágulatot, vérzést) korrigálni – az érrendszer egy távoli pontjáról bevezetett különleges eszközrendszer alkalmazásával, speciális röntgen berendezéssel készített röntgen-átvilágítás segítségével és ellenőrzése mellett.

Az idei, a 14. kongresszus különös jelentősége a szervezők szerint abban ragadható meg, hogy középpontba állították azt az eljárást, ami e téren elindította a 21. század eddigi legnagyobb orvos-szakmai forradalmát. Nevezetesen az agyi érelzáródás okozta szélütés (stroke) legsúlyosabb formáinak gyors és eredményes kezelését, ami 3 éve vált lehetővé, az elmúlt 2 évben pedig immár lassan rutin gyakorlattá is válik. Az eljárás kivitelezéséhez szükséges extra erőforrások előteremtése, valamint az infrastruktúra kiépítése, a procedura kivitelezéséhez szükséges képzés és a tevékenység szabályozása világszerte rendkívül jelentős és egyben súlyos („forrongó”) kérdés. Az e téren elért legfrissebb eredményeket áttekintő konferencia tudományos jelentősége mellett szakmapolitikai szempontból is kiemelkedően fontosak a tapasztalatokról, a jó gyakorlatról szóló elhangzott beszámolók. A kongresszust megelőző napon az 5 kontinensen működő 13 nemzetközi szervezet képviselői külön találkozáson láttak neki a fenti kérdésekkel kapcsolatosan a globális szakmai ajánlások megfogalmazásának, kidolgozásának.

A hazai neurointervenció maroknyi lelkes csapata mindig is igyekezett aktívan részt venni ezen a nemzetközi fórumon, a világ bármely távoli zugában került is rá sor, hangsúlyoz-

zák a hazai szervezők. Azt hozzátéve, hogy ezen az őszön kivételes lehetőség kínálkozott arra, hogy a szélesebb szakmai közönség is megismerkedhessen a neurointervenció rohamosan gyarapodó lehetőségeivel, bármelyik szakmai terület: az akut stroke, az idegrendszeri ér-malformációk, vagy éppen a gerinc betegségeinek képvezérelt, minimálisan invazív kezelése állt is az érdeklődése középpontjában. – Ebben a szellemben hívta kongresszusi részvételre a magyar szervezőgárda a nemzetközi tudomány szereplőit, az ezernél is több vendéget a „kapcsolatok/kapcsolódások” szimbolikus helyszínére, Budapestre. „Ez a város, a Dunán átívelő 9 hídjával a keletet és a nyugatot köti össze, ezeréves történelme pedig kapcsolódást jelent a múlt és a jelen között. Épp így kapcsolja össze a WFITN a világ öt kontinensének neurointervenció szakembereit. 2017-ben tehát a hidak városa a kapcsolódások társaságait, szakmai szervezeteit látja vendégül” – olvasom a résztvevőket: az előadókat, a szakmai kiállítás látogatóit üdvözlő beköszöntő kiadványban.

A kapcsolatok szimbolikájából kiindulva tehát – mint a válaszból majd kitetszik, teljesen laikus megközelítés szerint alkalmazva a felkínált párhuzamot – elsőként is azt kérdeztem dr. Szikora Istvántól, a kongresszus elnökétől, hogy a kapcsolódásoknak ezen a kongresszusán (valamelyik előadásán) szó esett-e az agyi kapcsolatokról, az agy plaszticitásáról, az újraterülesítéséről, az agy gyógyulási, regenerálódási képességeiről is?

– Az agyi kapcsolatok, hálózatok kutatása az idegtudományok területe. Mi kifejezetten az agyi érbetegségekkel, illetve a gerinc degeneratív betegségeinek minimálisan invazív kezelésével foglalkozunk. A regenerálódás a mi betegeink számára is kiemelten fontos, de a rehabilitáció külön szakterület, ezen a kongresszuson tehát, értelemszerűen ilyen téma nem szerepelt – tudhattuk meg az osztályvezető főorvostól.

A programfüzet hosszan sorolta az előadók nevét és az érintett témákat. Ha leszűkítjük a kínálatot a hazai felhívásokra, melyik előadás hordozta a legtöbb szakmai újdonságot?

– Magyar kollégáink itthonról és a világ sok távoli pontjáról számos előadással járultak hozzá a kongresszus sikeréhez, részben a kora reggeli továbbképző kurzusokon, részben felkért előadóként, részben a párhuzamos szekciókban. A témák között minden jelentős tárgykör szerepelt az akut stroke kezelésétől kezdve a koponyaüri érfejlődési zavarokon

át. Különösen erős volt a hazai jelenlét az agyi érbetegségek számítógépes szimulációjával foglalkozó szekcióban. Fontos szerepet tölthettek be kollégáink olyan kísérletinek mondható szekciókban is, mint például az ilyen beavatkozásokat végző szakemberek stressz terheléséről vagy az agydaganatok érrendszeren keresztül végezhető kemoterápiájáról szóló blokkban is.

A nemzetközi szintér egészségének előadásaira gondolva, milyen témára figyelt fel leginkább a szakma?

– A legnagyobb érdeklődés a stroke kezelésével, az ellátás szervezési kérdéseivel kapcsolatos, valamint az e téren a jövő útjait kutató témák iránt mutatkozott – utalt korábbi megállapítására Dr. Szikora István, a 14. WFITN kongresszus elnöke.

Fazekas Erzsébet

Prosztatarák: a gyógytornászok javíthatnának az életkilátásokon

Kevesebb prosztatarrákkal szembesült férfi küszködne vizelettartási gondokkal, szexuális problémákkal, s a betegek életkilátásai is javulhatnak, ha foglalkozna velük gyógytornász.

– Évente több mint 4 ezer férfinál állapítanak meg prosztatarrákot Magyarországon, ám a prosztatarrákos betegek többsége nem kap gyógytornásztól segítséget, holott az javítana az állapotukon és esélyeiken. Egyrészt nem ismerik a lehetőségeket, másrészt nem érnek el gyógytornászt, harmadrészt pedig a gyógytornászok jelentős részének nincs is jártassága a daganatos betegek speciális fizioterápiás szükségleteiben – vetett fel egy többszörös problémát Kapitány Zsuzsanna gyógytornász, a rákbetegeket képviselő Gyógyulj Velünk Egyesület vezetőségi tagja Győrben, a Magyar Gyógytornász-Fizioterapeuták Társaságának országos kongresszusán, ahol prof. Dr. Nyirády Péter, a Semmelweis Egyetem Urológiai Klinikájának igazgatója, a Magyar Uroonkológus Társaság elnöke mutatta be a rendszeres fizikai aktivitás pozitív hatásait a prosztatarrákos betegek életminőségére és életkilátásaira.

– Nem elég megműteni vagy besugarazni a prosztatarrákos betegeket, nem elég beállítani a daganatellenes gyógyszeres kezelésüket, hanem meg kell tanítani őket arra is, mit tehetnek önmagukért. Ez függ a rákbetegség stádiumától, a beteg állapotától és kísérőbetegségeitől is, ezért a gyógytornászoknak, az urológusoknak és az onkológusoknak folyamatosan kapcsolatban kellene lenniük egymással. Ez ma sajnos nagyon kevés helyen gyakorlat – támasztja alá az elhangzottakat prof. Dr. Bodoky György, a Magyar Klinikai Onkológiai Társaság (MKOT) tiszteletbeli elnöke. Hozzáteszi: a prosztatarrák mozgáskorlátozottságot is okozhat, mert a betegség áttéteket adhat a csontokba, a kezelése pedig a csonttraktus kockázatát növelik.

A gyógytorna, a rendszeres fizikai aktivitás sokat javíthat a prosztatarrákos betegek életminőségén. A műtét vagy sugárkezelés utáni rehabilitáció részeként a húgyhólyag működéséért, a vizeletáramlásért, az erekcióért is felelős medencefenéki izmok célzott erősítésével az esetek egy jelentős részében érdemben csökkenthetők a vizelettartási gondok, javítható az erekciós képesség is. A fizikai aktivitás hozzájárul a betegek állóképességének, terhelhetőségének javításához, a szív- és érrendszer erősítéséhez, az egészséges testsúly eléréséhez vagy megtartásához. Több kutatás is megerősítette, hogy jobb életminőségben és tovább élnek azok a prosztatarrákos betegek, akik rendszeresen mozognak.

Kapitány Zsuzsanna elmondta: az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ajánlása szerint az egészség megőrzéséhez legalább napi 10 ezer lépésnyi mozgásra van szükség, ez adta az ötletet, hogy „10 Ezer Lépés Program” néven induljon el egy országos kezdeményezés, amely keretében minél több prosztatarrákos férfit bevonnak különféle mozgásprogramokba. A Gyógyulj Velünk Egyesület és a Magyar Rákellenes Liga a Janssen támogatásával prosztatarrákos betegeket hív fővárosi és vidéki ingyenes gyógytorna oktatásra. A szakmai program részeként gyógytornászok számára is továbbképzést szerveznek, hogy minél több szakembert felkészítsenek a daganatos betegek fizioterápiás segítésére. A programnak része az urológus és az onkológus szakorvosok szemléletformálása is, hogy betegeiket a kezelőorvosok is folyamatosan ösztönözzék arra, vegyék fel a kapcsolatot gyógytornással, a tudatos fizikai aktivitást tegyék a mindennapjaik szerves részévé.